

Godkendelse af omlægningsplaner for Lokal Trepert Djursland og Randers Fjord

24/9070 Åben Sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Den Grønne Trepert blev nedsat af regeringen for at sikre mere natur, renere vand, reducere klimagasudledninger og sikre rammer for en bæredygtig omstilling af landbruget. For at sikre lokal implementering af målene i den nationale grønne trepart er der blevet nedsat 23 lokale treparter. Herunder Lokal Trepert Randers Fjord og Lokal Trepert Djursland, som er de treparter som Norddjurs Kommune har arealer i. I Lokal Trepert Djursland er der to kommuner repræsenteret og i Lokal Trepert Randers Fjord er der 13 kommuner repræsenteret.

Det skal beslutes, om omlægningsplanerne kan principgodkendes.

I de lokale treparter deltager den lokale landboforening, Danmarks Naturfredningsforening, Naturstyrelsen og repræsentanter fra kommuner med arealer i treparten. Hidtil har arbejdet i de lokale treparter primært bestået af at udarbejde en omlægningsplan, som beskriver indsatser til opfyldelse af målene i Aftale om et Grønt Danmark. Målene i de lokale treparter skal blandt andet indfries ved hjælp af arealomlægning, som vist i omlægningsplanen.

Omlægningsplaner

Omlægningsplanerne er dynamiske og kan således ændre karakter og udstrækning undervejs i processen. I første omgang medtager omlægningsplanerne en række indsatser som etablering af naturlig hydrologi på kulstofrige lavbundsjorder, anlæggelse af vådområder og minivådområder, rejsning af skov, tilskudsordningen ekstensivering af omdriftsarealer samt enkelte naturpotentialleområder. På længere sigt skal der i højere grad fokuseres på grundvandsbeskyttelse og biodiversitet. De lokale treparter udpeger primært forslag til lavbunds- og vådområdeprojekter, samt naturpotentialleudpegninger, skovrejsning og permanent ekstensivering, der på nuværende tidspunkt sker alene ved private initiativer.

I begge treparter har det primære fokus i første omgang været på udtagning af lavbundslande og på at leve op til kravene for kvælstofreduktion. Desuden er der taget hul på arbejdet med at sikre sammenhængende natur- og biodiversitet enten i form af konkrete projektforslag eller aftaler vedrørende det fremadrettede arbejde. Begge treparter vil i de kommende år arbejde videre med omlægningsplanerne, herunder indsatser inden for skovrejsning, grundvands- og drikkevandsbeskyttelse samt sammenhængende natur og biodiversitet.

I omlægningsplanerne indgår der projekter, som har været i gang, før de lokale treparter blev nedsat, og der er projekter, der er blevet igangsat, mens arbejdet i treparten har stået på. Disse projekter er kendt af offentligheden, og de lodsejere som ejer jord inden for projekterne. Anderledes forholder det sig med projekterne på skitseniveau, hvor lodsejere, borgere og interessenter i mindre grad har været involverede. De er heller ikke myndighedsbehandlet i henhold til gældende lovgivning. Det sker først efterhånden, som projekterne konkretiseres og realiseres.

Lokal Trepert	Skitseprojekt	Forundersøgelsestilsagn	Etableringstilsagn	Anlagt	I alt
Djursland	27	4	9	1	41
Randers Fjord	8	2	0	0	10
I alt	35	6	9	1	51

De fleste projekter er lavbunds- eller vådområdeprojekter med det primære mål at begrænse udledning af henholdsvis CO₂ eller kvælstof. Den samlede omlægningsplan kan ses i vedlagte "Oversigt over projekter i Norddjurs Kommune" og en oversigt over de projekter, der er besluttet i de lokale treparter indenfor Norddjurs Kommune kan ses i vedlagte "Kort til principvedtagelse i Norddjurs Kommune".

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har verificeret omlægningsplanen for Lokal Trepert Djursland og Lokal Trepert Randers Fjord, verificeringerne har ikke givet anledning til ændringer, og kan ses i detaljer i vedlagte "Verificering omlægningsplan Djursland" og "Forudsætningsnotat til omlægningsplanens verificering".

Kvælstofindsats

Begge lokale treparter har et kvælstofindsatsbehov, som skal opfyldes med omlægningsplanerne. Nedenfor vises det samlede kvælstofindsatsbehov for vandoplandet og den planlagte kvælstofindsats i omlægningsplanerne.

Opgørelse	Lokal Trepert Djursland	Lokal Trepert Randers Fjord
Kvælstofindsatsbehov (tons N/år)	*95	**305
Kvælstofindsats (tons N/år)	297	869

Projekter i Norddjurs Kommune, der bidrager til kvælstofindsatsen i de to omlægningsplaner, fremgår af vedlagte ”Oversigt over projekter i Norddjurs Kommune”.

I Norddjurs kommune er der i alt 22 lavbunds og vådområdeprojekter i omlægningsplanen med en samlet kvælstofreduktion på 182 tons N/år. Heraf er de 8 i gang med at blive behandlet, mens de resterende skitseprojekter skal ses som potentielle projekter.

Erfaringen fra tidligere projekter af samme type har vist, at der vil være et frafald fra skitseprojektniveau og frem mod realisering. Lokal Trepert Djursland har derfor valgt at udarbejde en omlægningsplan, som leverer på mere end indsatsbehovet.

Lokal Trepert Randers Fjord har i vedlagte ”Forudsætningsnotat til omlægningsplanens verificering” redegjort for, hvorfor der er indtegnet arealer, der overstiger indsatsbehovet. Her er peget på en række forskellige faktorer, herunder frafald, erfaringer fra tidligere gennemførte projekter mm.

Lavbundsindsats

Der er ikke lokale mål for lavbundsindsatsen, men der er et samlet nationalt mål om at udtage 140.000 ha kulstofrige lavbundslande inklusive randarealer på landsplan frem mod 2030. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har opgjort potentialet for udtagning af kulstofrige lavbundslande.

Derudover vises lavbundsindsatsen i omlægningsplanerne fordelt på de lokale treparter og Syddjurs Kommune. Indsatsen omfatter både igangværende projekter og skitseprojekter.

	Lokal Trepert Djursland	Lokal Trepert Randers Fjord
Potentialet for udtagning af kulstofrige lavbundsgrunde (ha)	8.933	16.404
Lavbundsindsats (ha)	7.161	16.233

Naturpotentiale

Lokal Trepert Djursland har fire naturpotentialeprojekter i Norddjurs Kommune. I Lokal trepart Randers Fjord er Gudenåplanen indtegnet som naturpotentiale. I alt er der indtegnet 7.365 ha som naturpotentiale. Projekterne fremgår ligeledes af vedlagte ”Oversigt over projekter i Norddjurs Kommune”.

Naturpotentialeprojekter, der ikke overlapper med lavbundsarealer eller kvælstofindsatser, kan ikke for nuværende tilskudsfinansieres og skal derfor realiseres via finansiering fra fonde og lignende, hvilket skal undersøges nærmere i det kommende arbejde.

Lokal Trepert Djursland har udarbejdet vedlagte ”Aftalenotat”, som beskriver en fælles aftale om arbejdet i 2026 og fremover. De lokale treparter og Norddjurs Kommune er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen således, at den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene.

Kommunikation og borgerdialog

Der er afholdt lodsejermøde den 11. juni 2025 for alle lodsejere inden for daværende potentielle projektområder i hele Norddjurs Kommune. Lokal Trepert Djursland afholdt den 18. august 2025 et borgermøde hvor alle på Djursland kunne deltage. Der var god tilslutning til møderne, og der var mulighed for at stille spørgsmål.

Der er i 31. oktober 2025 sendt et brev til alle lodsejere i Norddjurs Kommune, der har arealer, som indgår i en af de to omlægningsplaner.

Den 5. november 2025 er der offentliggjort et kort over samtlige projekter i Norddjurs Kommune på kommunens hjemmeside [Lokal Grøn Trepert Djursland - Norddjurs Kommune](#)

Den videre proces

De lokale treparter skal efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Norddjurs Kommune i samarbejde med lodsejerne med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering, herunder øvrig myndighedsbehandling og tilpasning af kommuneplanen om nødvendigt.

Det er frivilligt for den enkelte lodsejer at deltage i et projekt.

Forvaltningen forventer, at der vil være et behov for tværgående indsatser i relation til øvrig kommunal planlægning i forbindelse med implementeringen.

Forvaltningens Bemærkninger

Det er Forvaltningens vurdering, at Norddjurs Kommune med projekterne inden for kommunens geografi i de to omlægningsplaner i høj grad bidrager til den nationale målopfyldelse i forhold til udtagning af lavbundsjorder og kvælstofindsatsbehovet.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Statens Vandområdeplaner og Klimaplanen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Lovgrundlag

Den lokale organisering af omlægningsindsatsen er aftalebaseret og udmøntes ikke i love og bekendtgørelser. Følgende aftaler er relevante for arbejdet:

- Rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen i medfør af Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 13. december 2024

- Aftale om et Grønt Danmark af 24. juni 2024. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening.
- Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 18. november 2024. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre.
- Udkast til genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027. Planudkastet fastlægger det indsatsbehov for kvælstof, som omlægningsplanerne skal levere på.

Indstilling

Chefen for Plan, Byg og Miljø indstiller, at omlægningsplanerne principgodkendes, så de kan danne grundlag for det videre arbejde i de lokale treparter for henholdsvis Djursland og Randers Fjord.

Bilag:

1 - 3838830	Åben	Oversigt over projekter i Norddjurs Kommune	(92656/25)	(H)
2 - 3838829	Åben	Kort til principvedtagelse i Norddjurs Kommune	(92655/25)	(H)
3 - 3838827	Åben	Verificering omlægningsplan Djursland	(92653/25)	(H)
4 - 3838828	Åben	Forudsætningsnotat til omlægningsplanens verificering	(92654/25)	(H)
5 - 3839050	Åben	Aftalenotat	(92816/25)	(H)